

ASORKD

ASOCIACE PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR

The Association for the Conservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic

Karoliny Světlé 5, 110 00 Praha 1; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289

prezidium@asorkd.cz; www.asorkd.cz; www.zachrante-lazne-kyselka.cz/

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ministerstvo kultury by nemělo vydat souhlas s vývozem Slovanské epopeje do zahraníčí

Praha, 7. července 2016

Pražští radní v úterý 14. června 2016 schválili memorandum, na jehož základě metropole zapůjčí Slovanskou epopej Alfonse Muchy do Číny. Výstava v Číně bude následovat po japonském turné a uskuteční se od poloviny roku 2017 do poloviny roku 2018. Čínská strana za zápůjčku zaplatí 2,7 milionu korun. Zároveň se zaváže k úhradě nákladů spojených s přesunem a balením pláten a s jejich pojištěním. Kdy by se mělo světově unikátní dílo zpět do ČR vrátit, není známo.

Proti plánu Hlavního města Prahy se však staví restaurátoři. Upozorňují, že i přes nejmodernější technologické vybavení transportních boxů a výstavních galerií není možné poškození díla zabránit.

„Muchova epopej byla v minulosti několikrát vystavována v zahraničí. Například v Chicagu, New Yorku, Stockholmu či ve Vídni. Vždy však bylo nutné po návratu z turné toto dílo zrestaurovat. Když ještě Alfons Mucha žil, restauroval plátna sám. Poškození způsobovala opakovaná rolování na tubus nebo změna klimatu. Alfons Mucha již nežije, a když to řeknu zkráceně, tak čím více manipulace, tím méně Muchy,“ upozorňuje restaurátorka malířských děl **Zuzana Poláková**, která mj. restaurovala Muchova díla ze soukromé sbírky.

„Každá manipulace s dílem znamená, že jej musíte navíjet na válec. Ohýbáním dochází k mechanickému poškození malby, vznikají praskliny a dílo se musí následně restaurovat. Pro tento typ malby je největším ohrožením manipulace,“ říká profesor **Karel Stretti** z Akademie výtvarných umění v Praze.

„Každý pohyb pro toto plátno znamená poškození. Nic jiného k tomu dodat nejde. Už bylo tolikrát poškozené a my jsme ho z rubu nikdy neviděli. Vidíme jej pořád jenom z lícu, neznáme pravý stav věci. A stav může být horší, než se může na první pohled zdát.“, varuje **Ludmila Kaprasová**, soudní znalkyně v oboru textilie. Podle ní může velmi pravděpodobně nastat situace, kdy se dílo vrátí z ciziny poškozené, přičemž protistrana prokáže, že zachovala mezinárodní standardy pro transport a vystavení díla. *„Pak už to bude jenom bitva právníků*

na několik let. Tím hlavním argumentem totiž bude, že při opakovaném navijení pláten na tubus dochází vždy k mechanickému poškození malby. A nejen, že restaurování zaplatíme ze svého, ale epopej bude zase v horším stavu, než byla před opuštěním Prahy. Máme to zapotřebí?“

Za pravdu odborníkům dává sama historická zkušenost s vystavováním díla po světě.

V lednu 1936 reagovala pražská městská rada na šířící se pověst, že epopej trpí nevhodným skladováním a jmenovala prezidiální komisi, která měla prozkoumat, v jakém stavu se Muchova epopej nachází. **21.1.1936 Rada dospěla k následujícímu závěru:** *„Obrazy netrpí ani vlhkem, ani osvětlením, některá místa obrazů jsou slabě poškozena vlivem dřívějším rolováním obrazů při dopravě a zapůjčováním. Komise proto doporučuje, aby Alfons Mucha byl požádán, aby laskavě porušená místa obrazů opravil, případně za svého dozoru a pokynů dal je opravit a aby také domaloval obraz „Apotheosa Slovanstva“, na němž v minulých letech v kapli U Studánky již pracoval, a kteroužto práci dosud nedokončil. Komise dále doporučuje, aby s mistrem Muchou byla projednána otázka zajištění těchto obrazů pro budoucnost buď ofixírováním, nebo jinou konzervační technikou. Dále komise doporučuje, aby městská Rada zásadně se usnesla, že obrazy Slovanské epopeje nebudou nikomu na výstavy zapůjčovány, ježto vzhledem ke své technice a k obrovským rozměrům velmi za transportu trpí.“*

Přes lednové rozhodnutí Rady města si Alfons Mucha v květnu téhož roku vymohl porušení usnesení a prosadil pro společnou výstavu v Paříži, kterou pořádal společně s Františkem Kupkou, zapůjčení tří pláten epopeje. V září 1936 se po zkušenosti s Pařížskou výstavou a na návrh uměleckého poradce obce Pražské profesora Šalouna usnesla: *„Aby nebyly z majetku Prahy do zahraničí zapůjčovány na výstavu do zahraničí taková díla, která mají pro naši výtvarnou kulturu veliký a nenahraditelný význam, a je pro to z důvodu jejich případného poškození nebo ztráty dbáti toho, aby nebyla při jejich zapůjčování do ciziny takovému poškození nebo ztrátě vydána, jak se již dle zkušenosti často dalo. Z poslední doby zejména značně poškozena byla zapůjčená Epopej na výstavu pařížskou.“*

Zdroj: Almanach Slovanské epopeje, Praha, 2011, vydalo Hlavní město Praha

Žádáme ministerstvo kultury, aby s ohledem na nezpochybnitelné ohrožení díla a s ohledem na zachování světově unikátního obrazového cyklu pro další generace, nevydalo souhlas s vývozem této kulturní památky do zahraničí.